

Znak: K-1.431.1.5.2025.8.KKa
Szczecin, 17 października 2025 r.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Prawidłowość realizacji zadań w ramach środków finansowych pochodzących z Funduszu Solidarnościowego w 2023 r. ¹
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski ul. Wały Chrobrego 4 70-502 Szczecin
Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Gmina Stargard ul. Rynek Staromiejski 5 73-110 Stargard
Osoba pełniąca funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli	1) Jerzy Makowski - Wójt Gminy Stargard do dnia 7 maja 2024 r. 2) Patrycja Gross – Wójt Gminy Stargard od dnia 7 maja 2024 r.
Okres objęty kontrolą	2023 r.
Kontrolerzy	– Katarzyna Karczyńska – starszy inspektor (kierownik zespołu kontrolnego), – Marek Lis – inspektor wojewódzki, z Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie
Nr upoważnienia	13/25 z dnia 18 lutego 2025 r.
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	– Art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224), – art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1848),

¹ W zakresie środków przeznaczonych na realizację Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023.

	– § 6 ust. 1 umowy nr 219/ZPS- 4/AOON/2023 zawartej w dniu 14 marca 2023 r. pomiędzy Wojewodą Zachodniopomorskim a Gminą Stargard.
Kryteria prowadzenia kontroli	Legalność, gospodarność, rzetelność, celowość.
Rodzaj kontroli i tryb kontroli	Planowa, tryb zwykły.
Termin kontroli	3 – 7 marca 2025 r.

Podstawa prawna realizacji zadania	1) Art. 115a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm., Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm., Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.). 2) Art. 7 ust. 5 i art. 13 ust. 9-10 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1787 ze zm., Dz. U. z 2023 r. poz. 647 ze zm., Dz. U. z 2024 r. poz. 296 ze zm.), dalej: uoFS.
---	---

USTALENIA KONTROLI

Zgodnie z art. 1 ust. 1 – 2 uoFS, Fundusz ma na celu wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne oraz finansowe osób niepełnosprawnych jak również finansowe emerytów i rencistów, o którym mowa w przepisach odrębnych. Ponadto może on wspierać działania w zakresie zapewnienia lub poprawy dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

1. Przekazanie środków z Funduszu Solidarnościowego

Gmina Stargard (dalej: Gmina, jednostka) z zachowaniem wymaganego terminu², złożyła w dniu 10 listopada 2022 r. wniosek na środki finansowe z Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 (dalej: Programu) w ramach Funduszu Solidarnościowego (dalej: Funduszu).

W związku ze zmniejszeniem przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej środków przyznanych na realizację Programu oraz w odpowiedzi na pismo Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego (dalej: ZPS)³, Gmina w dniu 20 grudnia 2022 r. złożyła aktualizację wniosku.

² Gmina/powiat składa wniosek gminy/powiatu na środki finansowe z Programu do właściwego wojewody (wzór wniosku stanowi załącznik nr 1 do Programu) w terminie do dnia 10 listopada 2022 r. (decyduje data wpływu) – informacja zamieszczona na oficjalnej stronie Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych <https://niepelnosprawni.gov.pl/program-fs/nabor-wnioskow-w-ramach-programu-resortowego-ministra-rodziny-i-polityki-spolecznej-asysteny-osobisty-osoby-niepelnosprawnej-edycja-2023/> (dostęp 20 maja 2025 r.),

³ Pismo znak ZPS-4.3111.253.2022.MP z dnia 19 grudnia 2022 r.

Kwota środków finansowych na realizację Programu, wykazana w zaktualizowanym wniosku wyniosła 74 313,12 zł, z czego 72 856,00 zł⁴ to koszt realizacji usług asystencji osobistej, a 1 457,12 zł to koszt obsługi Programu.

We wniosku wykazano również planowaną liczbę: 7 osób niepełnosprawnych, którym zostaną przyznane usługi asystencji osobistej, 1 792 godzin usług asystencji osobistej, 2 asystentów osobistych osób niepełnosprawnych (dalej: asystentów).

W związku z zaakceptowaniem przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej listy rekomendowanych wniosków w ramach Programu wraz z rekomendowaną wysokością kwoty przyznanych środków z Funduszu oraz w odpowiedzi na pismo ZPS⁵, Gmina w dniu 18 stycznia 2023 r. złożyła oświadczenie o przyjęciu środków finansowych z Programu.

(dowód: akta kontroli str. 51-69)

W dniu 14 marca 2023 r. Wojewoda Zachodniopomorski zawarł z Gminą⁶ umowę nr 219/ZPS-4/AOON/2023 (dalej: Umowę), której przedmiotem było m.in. określenie wysokości i trybu przekazywania Gminie przez Wojewodę środków Funduszu, z przeznaczeniem na realizację przez Gminę w 2023 r. zadania w zakresie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowania w życiu społecznym.

Zgodnie z postanowieniami Umowy wydatki w ramach Programu będą kwalifikowalne, jeżeli zostaną faktycznie poniesione w okresie realizacji zadania, tj. od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

Na podstawie umowy Wojewoda Zachodniopomorski zobowiązał się do przekazania Gminie środków z Funduszu w łącznej kwocie 74 313,12 zł, w tym środków na realizację Programu w kwocie 72 856,00 zł oraz środków na koszty związane z obsługą Programu w kwocie 1 457,12 zł.

(dowód: akta kontroli str. 70-79)

Kontrolujący ustalili, że poszczególne transze środków na realizację Programu oraz środki na koszty związane z jego obsługą, przekazane zostały zgodnie z postanowieniem § 3 ust. 5 Umowy, tj. bezpośrednio na wyodrębniony rachunek bankowy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdwinie (dalej: GOPS, Ośrodek). Zebrane w tym zakresie dane przedstawia tabela.

Data otrzymania środków Funduszu przez MOPS	Kwota otrzymanych środków (zł)
29.03.2023	36 428,00
26.04.2023	1 457,12 ⁷
05.07.2023	18 214,00
10.10.2023	18 214,00
Razem	74 313,12

⁴ Na koszty realizacji usług asystencji osobistej składają się: koszt wynagrodzenia asystentów, koszty zakupu biletów jednorazowych i koszty przejazdu asystentów oraz koszty ubezpieczeń OC i NNW dla asystentów, tj. odpowiednio 71 680,00 zł, 876,00 zł i 300,00 zł.

⁵ Pismo znak ZPS-4.940.4.2022.MP z dnia 16 stycznia 2023 r.

⁶ Reprezentowaną przez kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

⁷ Środki na koszty związane z obsługą Programu.

W 2023 r. Wojewoda Zachodniopomorski przekazał do GOPS środki w łącznej kwocie 74 313,12 zł, tj. w wysokości zgodnej z postanowieniami § 3 ust. 1-2 Umowy.
(dowód: akta kontroli str. 202, 204, 217, 232)

2. Realizacja zadania

Na podstawie przedłożonej dokumentacji kontrolujący stwierdzili, że w 2023 r. realizacja Programu została powierzona przez jednostkę GOPS w Stargardzie.

Z informacji przekazanych przez Gminę oraz danych zawartych w dokumentacji finansowo-księgowej i w *Sprawozdaniu Gminy z realizacji Programu "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" - edycja 2023 w ramach Funduszu Solidarnościowego* (dalej: sprawozdaniu) wynika, że w ramach realizacji Programu jednostka zapewniła świadczenia 3 osobom niepełnosprawnym, wykonała 647 godzin usług asystencji osobistej oraz wydatkowała środki Funduszu w kwocie 25 550,75 zł⁸. Na realizację Programu Gmina nie wydatkowała środków własnych. Zebrane w tym zakresie dane przedstawia tabela.

Beneficjenci świadczonych usług	Liczba osób którym przyznano usługi asystencji osobistej	Liczba wykonanych godzin usług asystencji osobistej	Kwota wydatków ze środków Funduszu na realizację Programu (zł)	Kwota wydatków ze środków własnych (zł)	Kwota wydatków ogółem (zł)
1	2	3	4	5	6(4+5)
dzieci w wieku do 16 roku życia spełniające postanowienia działu III Programu	0	0	0,00	0,00	0,00
osoby z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub innym orzeczeniem traktowanym na równi	3	647	25 550,75	0,00	25 550,75
osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub innym orzeczeniem traktowanym na równi	0	0	0,00	0,00	0,00
Razem	3	647	25 550,75	0,00	25 550,75

(dowód: akta kontroli str. 84-90, 165-173, 178-179, 187-190, 192-200, 245-272, 294)

Ustalono, że w ramach realizacji Programu, Gmina zapewniła świadczenia 4 osobom niepełnosprawnym mniej, wykonała 1 145 godzin usług asystencji osobistej mniej, a także zatrudniła 1 asystenta mniej, niż zaplanowano to w zaktualizowanym wniosku na środki finansowe z Programu⁹. Wójt Gminy Stargard oraz Zastępca Kierownika GOPS poinformowali, że „Rozbieżności wskazane w zapytaniu wynikają z faktu wcześniejszych deklaracji o chęci uczestnictwa w Programie większej ilości osób, podczas gdy formalnie wpłynęły tylko 3 wnioski.

⁸ Kwota wydatków bez kosztów obsługi Programu i kosztu ubezpieczenia NNW asystenta.

⁹ Według zaktualizowanego wniosku, planowana liczba osób niepełnosprawnych, którym zostaną przyznane usługi asystencji osobistej wynosiła 7, planowana do realizacji liczba godzin usług asystencji osobistej wynosiła 1 792, natomiast planowana liczba asystentów wynosiła 2.

Godziny były wykorzystywane według potrzeb zgłoszonych przez Uczestników, dwie osoby nie wykorzystwały wszystkich przysługujących godzin asystencji. W związku z udziałem tylko trzech Uczestników, zatrudniono 1 Asystenta. Środki z Funduszu wykorzystano zgodnie z realizacją Programu dla Uczestników, którzy wzięli udział w Programie AOON 2023”.

(dowód: akta kontroli str. 35, 37, 60-64, 88-90, 131-134, 178-179, 294)

Na podstawie informacji przekazanych przez Gminę i danych zawartych w dokumentacji finansowo-księgowej oraz w dokumentacji źródłowej ustalono, że całkowita wartość Programu wyniosła 26 186,50 zł, z czego 25 677,90 zł to wydatki na realizację Programu, a 508,60 zł to wydatki związane z obsługą Programu. Zebrane w tym zakresie dane przedstawia tabela.

Źródło finansowania	Kwota wydatków na realizację Programu (zł)	Kwota wydatków na obsługę Programu (zł)	Razem (zł)
1	2	3	4 (2+3)
środki Funduszu	25 677,90	508,60	26 186,50
środki własne	0,00	0,00	0,00
Razem:	25 677,90	508,60	26 186,50

W wyniku kontroli stwierdzono, że całe zadanie zostało sfinansowane ze środków Funduszu, a kwota wykazanych wydatków na realizację Programu obejmuje wynagrodzenie asystenta w kwocie 25 550,75 zł oraz koszt związany z jego ubezpieczeniem NNW w kwocie 127,15 zł.

(dowód: akta kontroli str. 140-157, 164-165, 174, 178, 187-190, 192-200, 208)

VI ust. 9 Programu stanowi, że wójt, burmistrz, prezydent miasta/starosta może pokryć koszty obsługi Programu w wysokości faktycznie poniesionej, **nie większej niż 2% środków przekazanych na realizację tego Programu.**

Na realizację Programu przekazano Gminie kwotę 72 856,00 zł, zatem dopuszczalna kwota środków Funduszu na pokrycie kosztów obsługi Programu nie mogła przekroczyć 1 457,12 zł (2% x 72 856,00 zł). Dane w tym zakresie przedstawia tabela.

1	Kwota środków Funduszu przekazanych na realizację Programu	72 856,00 zł
2	Maksymalna kwota na obsługę zadania wg pkt VI ust. 9 Programu (2%*poz. 1)	1 457,12 zł
3	Kwota na obsługę Programu określona w § 3 ust. 2 Umowy	1 457,12 zł
4	Wydatki poniesione na obsługę Programu sfinansowane ze środków Funduszu	508,60 zł
5	Rzeczywisty udział % środków wydatkowanych na koszty obsługi w stosunku do otrzymanych środków na realizację Programu	0,70%*

*Dane wykazane w zaokrągleniu do dwóch miejsc po przecinku.

Jak wynika z powyższej tabeli wydatki na obsługę Programu sfinansowane ze środków Funduszu w kwocie 508,60 zł, nie przekroczyły kwoty określonej w § 3 ust. 2 Umowy. Na podstawie przedłożonej dokumentacji finansowo-księgowej ustalono, że środkami z Funduszu w kwocie 508,60 zł w całości sfinansowano dodatek specjalny dla dwóch pracowników GOPS, którym powierzono zadania związane z realizacją Programu.

(dowód: akta kontroli str. 158-164, 174-175, 202, 204, 217, 232, 239-259)

Analiza próby

Na podstawie przedłożonego wykazu spraw ustalono, że w 2023 r. do GOPS wpłynęły w ramach realizacji Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” łącznie 3 karty zgłoszeń (wniosków), które zostały rozpatrzone pozytywnie.

Kontrolujący dokonali analizy wszystkich wniosków (100%), które wpłynęły do GOPS w 2023 r.

Z przedłożonej dokumentacji nie wynikało, czy wnioskodawcom (uczestnikowi lub opiekunowi prawnemu) umożliwiono wybór osoby, która będzie świadczyć usługi asystencji osobistej. W wyjaśnieniu Wójt Gminy Stargard oraz Zastępca Kierownika GOPS poinformowali, że „Przedstawiono zainteresowanym [przedstawione w trakcie kontroli notatki służbowe z dnia 9 maja 2023 r.] uczestnictwem w Programie możliwość wskazania przez nich Asystenta. Żaden z Uczestników, którzy przystąpili do Programu nie skorzystał z tej możliwości argumentując, że nie mogą wskazać osoby do świadczenia usługi która, spełniałaby warunki określone w części IV ust. 3 pkt 1 lub 2 Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023”. Kontrolujący wyjaśnienie w powyższym zakresie przyjęli.

Zgłaszający się do Programu oświadczały, że w trakcie realizacji usług nie będą im świadczone usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, inne usługi finansowane w ramach Funduszu lub usługi obejmujące analogiczne wsparcie, finansowane ze środków publicznych.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w 2023 r. przyznanie usług asystencji osobistej następowało na podstawie karty zgłoszenia do Programu. W tym miejscu należy stwierdzić, że ustawa o Funduszu Solidarnościowym oraz Program – edycja 2023 nie zawierają wytycznych, co do sposobu informowania wnioskodawców o przyznaniu świadczenia w ramach realizacji Programu.

Zatem kontrolujący nie kwestionują postępowania GOPS w zakresie formy poinformowania o rozstrzygnięciu w sprawie - przyznaniu świadczenia.

(dowód: akta kontroli str. 36-38, 84-85, 87-130, 177, 180, 296-300)

Mając na uwadze powyższe, kontrolujący zwrócili się do jednostki z pytaniem, czy i w jaki sposób informowano beneficjentów o liczbie przyznanych godzin usług asystencji osobistej. W udzielonym wyjaśnieniu wskazano, że „O liczbie godzin maksymalnie do wykorzystania na jednego Uczestnika usług, beneficjentów informowano, w trakcie indywidualnych spotkań w miejscu ich zamieszkania w dniu 8 maja 2023 roku podczas których omawiane były szczegóły Programu oraz przedstawiony był Asystent świadczący usługi”. Potwierdzeniem wskazanych w wyjaśnieniu spotkań są sporządzone przez GOPS notatki służbowe.

(dowód: akta kontroli str. 35, 38, 90-91, 107, 119)

Ustalono, że w kontrolowanym okresie uczestnicy Programu nie ponosili odpłatności za świadczone na ich rzecz usługi asystencji osobistej¹⁰. Usługi realizowane były przez asystenta posiadającego kwalifikacje określone w Programie, zatrudnionego przez GOPS na podstawie umowy zlecenia, a podstawę rozliczenia świadczonych usług stanowiły karty realizacji usług asystencji osobistej (dalej: karty realizacji).

(dowód: akta kontroli str. 36, 38, 88-90, 131-157, 103-106, 115-118, 127-130, 178-180)

¹⁰ Ustalono na podstawie informacji przekazanej przez Gminę w piśmie z dnia 19 marca 2025 r.

„Uczestnicy nie ponosili odpłatności za realizację usług asystencji osobistej. Informacja o nieodpłatności za realizację usług została zamieszczona w Informacji o naborze do Programu AOON 2023 na BIP GOPS Stargard (...). Uczestnicy byli również o tym fakcie informowani przy składaniu Karty zgłoszenia do Programu jak również na indywidualnych spotkaniach w dniu 08.05.2023 r.”

Na podstawie analizy danych zawartych w kartach realizacji, zestawień wynagrodzeń, list płac oraz potwierdzeniach transakcji ustalono, że:

- nie przekroczono rocznego limitu godzin usług asystencji osobistej, przypadającego na jednego uczestnika Programu,
- nie przekroczono maksymalnego kosztu w wysokości 40,00 zł brutto za 1 godzinę pracy asystenta,
- wydatki sfinansowane z Programu były bezpośrednio związane z realizacją usług asystencji osobistej i zostały poniesione w terminie określonym w Umowie,
- karty realizacji usług asystencji osobistej w ramach Programu, dotyczące maja i czerwca 2023 r., nie zawierają ostatnich stron z oświadczeniem uczestnika Programu / opiekuna prawnego w zakresie zgodności karty realizacji usług. W wyjaśnieniu wskazano, że „W trakcie pobierania pliku z załącznikiem zawierającym Karty realizacji nie zapisała się ostatnia strona zawierająca Oświadczenie Uczestnika Programu/ opiekuna prawnego w zakresie zgodności karty realizacji. W miesiącu lipcu (...) Ponownie pobrano prawidłowy plik. Uznając, iż w Kartach realizacji z miesiąca maja i czerwca widnieją podpisy potwierdzające wykonanie usługi zamieszczone w tabelce nie dokonano korekty już rozliczonych Kart”. Mając na uwadze, że w rozliczeniach znalazły się podpisy osób, którym udzielano pomocy w ramach Programu przy każdym dniu świadczenia usługi, kontrolujący nie kwestionują powyższego postępowania. Jednak realizując zadanie w przyszłości należy zwrócić uwagę, aby rozliczenia pracy asystentów dokonywać na karcie realizacji zgodnej z załącznikiem nr 9 do Programu.
(dowód: akta kontroli str. 36, 38, 86-89, 103-106, 115-118, 127-130, 140-157, 165-173, 178-180, 210-259)

Wójt Gminy Stargard oraz Zastępca Kierownika GOPS poinformowali, że „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie jako realizator Programu AOOD 2023 sprawował nadzór nad prawidłową realizacją Programu poprzez kontakt telefoniczny z Uczestnikami. Zarówno Uczestnicy jak i Asystent posiadali dane teleadresowe do kontaktu z osobą zajmującą się koordynowaniem Programu i poinformowani byli o zasadności zgłaszania na bieżąco wszelkich kwestii dotyczących realizacji usług w ramach Programu. Zapewniony był kontakt z Asystentem (telefoniczny oraz w trakcie składania i weryfikowania Kart realizacji co najmniej raz w miesiącu). Ponadto pracownicy socjalni w trakcie spotkań z Uczestnikami Programu rozmawiali na temat jakości i prawidłowości świadczonych usług”.

(dowód: akta kontroli str. 36, 38)

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów¹¹ (dalej: rozporządzeniem), podmiot realizujący zadanie finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych, podejmuje działania informacyjne dotyczące tego finansowania lub dofinansowania, przez między innymi umieszczenie plakatu informacyjnego oraz zamieszczenie informacji na swojej stronie internetowej, o ile ją posiada.

¹¹ Rozporządzenie z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 953 ze zm.).

Ustalono, że zamieszczona na oficjalnej stronie internetowej GOPS¹² informacja z dnia 24 marca 2023 r. dotycząca Programu zawiera wszystkie elementy wskazane w § 7 ust. 1 rozporządzenia.

Stwierdzono, że w 2023 r. nie podejmowano działań informacyjnych dotyczących finansowania Programu przez umieszczenie plakatu informacyjnego, co wynika z § 2 pkt 2 lit. c ww. rozporządzenia.

Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 36, 39-44, 176)

3. Dokumentacja finansowo-księgowa zadania

Zgodnie z § 3 ust. 5 Umowy Gmina została zobowiązana do prowadzenia wyodrębnionego rachunku bankowego na otrzymane na realizację zadania środki. Ponadto § 4 ust. 1 Umowy nakładał na Gminę obowiązek prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej z realizacji Programu, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości.

(dowód: akta kontroli str. 70-79)

Kontrolujący ustalili, że GOPS prowadził wyodrębniony rachunek bankowy na środki otrzymane od Wojewody i na wydatki dokonywane ze środków Funduszu na realizację Programu.

Kontrola wykazała, że GOPS:

- prowadził wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową z realizacji zadania, którą opisywał zgodnie z wymogami określonymi w art. 21 ustawy o rachunkowości,
- wydatki na realizację zadania ujmował na koncie 139-1-5,
- otrzymane środki Funduszu wykorzystał zgodnie z § 3 ust. 9 pkt 1 Umowy, tj. do 31 grudnia 2023 r.,
- wydatek dotyczący ubezpieczenia opłacił zgodnie z terminem określonym na dokumencie.

Ponadto ustalono, że Ośrodek prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową z realizacji Programu, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych. Jednocześnie w wyniku analizy przedłożonej ewidencji księgowej stwierdzono, że na koncie 139-1-5:

- Po stronie Wn i Ma zaewidencjonowano tożsame (miesiące czerwiec-listopad 2023 r.) kwoty wynikające z wyciągów bankowych dotyczących rachunku bankowego GOPS-u niezwiązanego z zadaniem. Jednostka w wyjaśnieniu wskazała, że przyczyną opisanej sytuacji było „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyjął zasadę, iż wszystkie płatności należne z tytułu: składek ZUS, podatku dochodowego dotyczące realizacji AOON, OW dokonuje się z rachunku bieżącego. Natomiast najczęściej ostatniego dnia miesiąca na rachunek bieżący. Stąd na wydrukach z ewidencji księgowej widnieją księgowania dotyczące poniesionych

¹² <https://bip.gops.stargard.pl/strony/352.dhtml> (dostęp 19 maja 2025 r.).

wydatków, jak i ich refundacji. Program nie daje technicznej możliwości przedstawienia zapisów księgowych w innej formie". Kontrolujący udzielone wyjaśnienie przyjęli w odniesieniu do zapisów na koncie dotyczących miesięcy czerwiec-listopad 2023 r., mając na uwadze, że zapisy na tym koncie związane z rachunkiem bankowym niededykowanym Programowi w tych miesiącach w ciągu roku bilansowały się.

W przypadku miesiąca grudnia 2023 r. zapisy na koncie wynikające z wyciągu bankowego nr 310/2023 po stronie Wn i wyciągu bankowego nr 311/2023 po stronie Ma, które nie dotyczyły konta bankowego związanego z zadaniem nie zbilansowały się, zawyżając kwotę poniesionych wydatków na zadanie o 841,03 zł. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

- W miesiącu grudniu 2023 r. zaksięgowano wydatek dotyczący podatku dochodowego w kwocie 444,00 zł, zamiast w kwocie 416,00 zł, czym zawyżono kwotę poniesionych wydatków na zadanie o 28,00 zł. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli str. 36, 38-39, 187-272)

4. Rozliczenie środków z Funduszu Solidarnościowego

W 2023 r. GOPS otrzymał środki Funduszu na realizację Programu w kwocie ogółem 74 313,12 zł, w tym na usługi asystenckie kwotę 72 856,00 zł, a na koszty obsługi Programu 1 457,12 zł.

(dowód: akta kontroli str. 202, 204, 217, 232)

Kontrolujący na podstawie dokumentacji finansowo-księgowej ustalili kwotę wydatków w ramach Programu z podziałem na kwotę wydatkowaną na usługi i koszty obsługi. Szczegóły w tabeli.

Źródło finansowania	Kwota wydatkowania na usługi realizowane w ramach Programu (zł)	Kwota wydatkowana na koszty obsługi zadania (zł)	Razem (zł)
1	2	3	4 (2+3)
środki z Funduszu	25 677,90	508,60	26 186,50
środki własne	0,00	0,00	0,00
Razem:	25 677,90	508,60	26 186,50

Z powyższej tabeli wynika, że GOPS wykorzystał na realizację zadania środki Funduszu w wysokości 26 186,50 zł, w tym na usługi asystenckie wydatkował kwotę 25 677,90 zł, a na koszty obsługi kwotę 508,60 zł. Analiza dokumentów wykazała, że wszystkie wydatki w ramach Programu zostały poniesione ze środków Funduszu.

(dowód: akta kontroli str. 164-175, 187-190, 192-272)

W 2023 r. GOPS z 74 313,12 zł otrzymanych środków Funduszu, w dniu 15 stycznia 2024 r. zwrócił na rachunek Wojewody Zachodniopomorskiego środki w łącznej wysokości 48 126,62 zł, z tego 47 178,10 zł to środki na realizację Zadania, a 948,52 zł to środki na koszty obsługi Programu.

(dowód: akta kontroli str. 273-275)

Z przedłożonej ewidencji księgowej konta 139 i 750 oraz wyciągów bankowych wynika, że za 2023 r. Ośrodek uzyskał i zwrócił na konto Wojewody Zachodniopomorskiego odsetki bankowe od środków Funduszu w łącznej kwocie 227,65 zł, z tego:

- w dniu 15 stycznia 2024 r. kwotę 217,59 zł,
- w dniu 6 lutego 2024 r. kwotę 10,05 zł,
- w dniu 21 marca 2024 r. kwotę 0,01 zł.

Zgodnie z § 3 ust. 9 pkt 3 Umowy, zwrotu powyższych odsetek należało dokonać do dnia 15 stycznia 2024 r. Analiza przedłożonych przez GOPS dokumentów wykazała, że:

- odsetki w kwocie 10,05 zł zostały naliczone przez bank w dniu 31 stycznia 2024 r.,
- odsetki w kwocie 0,01 zł zostały naliczone przez bank w dniu 13 marca 2024 r.

Kontrolujący mając na uwadze powyższe, tj. termin naliczenia przez bank odsetek od środków Funduszu, na który Ośrodek nie miał wpływu, uznali, że GOPS dokonał zwrotu pozyskanych środków na konto Wojewody niezwłocznie po ich naliczeniu.

(dowód: akta kontroli str. 73, 273-290)

W związku z tym, na podstawie przedłożonej dokumentacji finansowo-księgowej i merytorycznej stwierdzono, że zadanie w ramach Programu zostało zrealizowane i rozliczone zgodnie z terminami określonymi w Umowie.

5. Sprawozdawczość

Ustalono, że w dniu 24 stycznia 2024 r., tj. z zachowaniem obowiązującego terminu¹³, GOPS przekazał do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego sprawozdanie końcowe z realizacji Programu, które w dniach 5 i 22 marca 2024 r. skorygował.

Stwierdzono, że dane wykazane w ostatniej korekcie sprawozdania w zakresie:

- liczby osób niepełnosprawnych, którym przyznano usługi asystencji osobistej,
- liczby wykonanych godzin usługi asystencji osobistej i liczby asystentów,
- kwoty środków Funduszu Solidarnościowego przekazanych przez wojewodę oraz wykorzystanych przez GOPS na realizację Programu, a także kwoty dokonanych zwrotów,

znajdują odzwierciedlenie w przedłożonej w trakcie kontroli dokumentacji finansowo-księgowej oraz dokumentacji merytorycznej z realizacji zadania, natomiast ze względu na nieprawidłowość opisaną w Ad 3. Dokumentacja finansowo-księgowa, dane w zakresie wykorzystanych środków Funduszu nie znajdują potwierdzenia w ewidencji księgowej zadania (wynagrodzenie asystenta).

(dowód: akta kontroli str. 87-89, 178-180, 187-190, 192-289)

¹³ Zgodnie z § 7 ust. 1 Umowy, Gmina zobowiązuje się do sporządzenia i przekazania Wojewodzie sprawozdania końcowego z realizacji Programu, obejmującego rozliczenie środków Funduszu w zakresie rzeczowym i finansowym, w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji Zadania, według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do Programu.

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI

Ad 2. Realizacja zadania

Nieumieszczenie przez jednostkę plakatu informacyjnego dotyczącego zadania

W wyniku kontroli stwierdzono, że w 2023 r. nie podejmowano działań informacyjnych wynikających z § 2 pkt 2 lit. c rozporządzenia, dotyczących finansowania Programu, poprzez umieszczenie plakatu informacyjnego.

Kontrolujący poprosili jednostkę o wskazanie przyczyny nieumieszczenia wynikających z rozporządzenia plakatów oraz informację, czy w związku z brakiem ww. działań informacyjnych (plakatów) podjęto inne działania (w jakiegokolwiek innej formie), które umożliwiły przekazanie informacji o Programie i udział w nim potencjalnych beneficjentów.

W wyjaśnieniu Wójt Gminy Stargard oraz Zastępca Kierownika GOPS poinformowali „Środki przeznaczone na wydruk plakatów informacyjnych nie zostały zaplanowane w budżecie. Jednakże podjęto działania zmierzające do dotarcia z informacjami na temat programu do jak najszerszego kręgu potencjalnych beneficjentów. Rozprowadzano wydruki tożsame z zamieszczonymi na BIP tj. Informacji o naborze oraz Informacji dotyczących finansowania wśród Sołtysów miejscowości wiejskich, Kół Gospodyń Wiejskich, którzy zobowiązali się informować mieszkańców o programie w sposób zwyczajowo przyjęty. Zobowiązali się również skierować informację do konkretnych osób, które w ich ocenie mogłyby być programem zainteresowane. W naszej ocenie podejmowane działania pozwoliły dotrzeć do szerokiej liczby odbiorców. Ponadto o programie w miarę możliwości informowali pracownicy socjalni w czasie swojej bieżącej pracy w tzw. „terenie”.

Odnosząc się do udzielonego wyjaśnienia należy podkreślić, że kontrolujący nie twierdzą, że jednostka nie podejmowała jakichkolwiek działań informacyjnych związanych z realizowanym zadaniem. W trakcie kontroli zwrócono jedynie uwagę na fakt niewywiązania się przez Gminę z przepisów wynikających z rozporządzenia, tj. nieumieszczenia wskazanych w nim plakatów.

Zgodnie z § 2 pkt 2 lit. c rozporządzenia w przypadku realizacji projektów społecznych – obejmujących przedsięwzięcia kulturalne, wydawnicze, sportowe, socjalne, wychowawcze lub profilaktyczne oraz działania z zakresu opieki nad zabytkami i ochrony dziedzictwa narodowego, podmiot realizujący zadanie finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych podejmuje działania informacyjne dotyczące tego finansowania lub dofinansowania przez umieszczenie plakatu informacyjnego. Wzór plakatu informacyjnego dedykowanego dla Programu, tj. wzór plakatu informacyjnego dotyczącego zadania finansowanego lub dofinansowanego z państwowych funduszy celowych, określa załącznik do ww. rozporządzenia.

Ponadto zgodnie z § 5 ust. 2 Umowy „W przypadku niewykonania przez Gminę obowiązku określonego w art. 35a ust. 1¹⁴ ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych albo wykonania go niezgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy, Wojewodzie przysługuje prawo naliczenia Gminie kary umownej w wysokości 1% łącznej kwoty, o której mowa w § 3 ust. 1¹⁵, za każdy miesiąc kalendarzowy niewywiązywania się z tego obowiązku.

W przypadku okresu obejmującego niepełny miesiąc kalendarzowy, kara umowna zostanie obliczona proporcjonalnie do liczby dni kalendarzowych niewywiązywania się z tego obowiązku w danym miesiącu”.

Z zacytowanego powyżej zapisu Umowy wynika, że brak ww. plakatów może mieć również skutki finansowe dla jednostki w postaci naliczonej kary umownej.

(dowód: akta kontroli str. 36, 39, 72, 74-75, 301-303)

Skutkiem powyższego jest niezachowanie wytycznych ww. rozporządzenia i postanowień Umowy (§ 5 ust. 1-2). Dodatkowo opisane uchybienie mogło skutkować także małym zainteresowaniem Programem wśród mieszkańców gminy do których było ono kierowane oraz wiązać się z naliczeniem przez Wojewodę kary umownej wynikającej z przepisów. Osobami odpowiedzialnymi za zaistniałą sytuację są kierownik GOPS oraz kierownik jednostki kontrolowanej.

Uwzględniając fakt, że brak wywieszenia plakatu informacyjnego był jedynym, w ramach realizacji Programu, niezrealizowanym przez Jednostkę obowiązkiem z zakresu działań informacyjnych wynikających z rozporządzenia, Wojewoda Zachodniopomorski odstąpił od nałożenia kary umownej na Gminę Stargard.

Ad 3. Dokumentacja finansowo-księgowa zadania

Zawyżenie ewidencji księgowej wydatków związanych z realizowanym zadaniem

W wyniku analizy zapisów na koncie 139-1-5 stwierdzono, że:

- w związku z refundacją wydatków poniesionych na zadanie tytułem należności na rzecz Urzędu Skarbowego i ZUS, w przypadku miesiąca grudnia 2023 r. zapisy na koncie wynikające z wyciągu bankowego nr 310/2023 po stronie Wn (1 694,56 zł) i wyciągu bankowego nr 311/2023 po stronie Ma (2 535,59 zł), które nie dotyczyły konta bankowego związanego z zadaniem nie zbilansowały się, zawyżając kwotę poniesionych wydatków na zadanie o 841,03 zł,
- w miesiącu grudniu 2023 r. zaksięgowano wydatek dotyczący podatku dochodowego w kwocie 444,00 zł, zamiast w kwocie 416,00 zł, jak wynika z sumy kwoty tego podatku naliczonej od umowy zlecenia za miesiąc listopad

¹⁴ Podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych są obowiązane do podejmowania działań informacyjnych dotyczących tego finansowania lub dofinansowania, przy wykorzystaniu różnych form i metod komunikacji. Koszty tych działań są ponoszone w ramach finansowania lub dofinansowania z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych bądź ze środków własnych podmiotów realizujących zadania.

¹⁵ Wojewoda przekaze Gminie środki Funduszu na realizację Zadania w łącznej kwocie 72 856,00 zł (...).

i grudzień 2023 r. (205,00 zł + 211,00 zł = 416,00 zł), czym zawyżono kwotę poniesionych wydatków na zadanie o 28,00 zł.

W związku z powyższym kontrolujący zwrócili się do Gminy z prośbą o wyjaśnienie przyczyny powyższych różnic na koncie 139-1-5.

Z wyjaśnienia Wójta Gminy Stargard oraz Zastępcy Kierownika GOPS wynika, że „Kwota 841,03 zł dotycząca refundacji składek ZUS pracodawcy przypadająca na AOON została omyłkowo zaksięgowana na koncie dedykowanym OW. Jednocześnie powyższa pomyłka nie wpłynęła na prawidłowość rozliczenia dotacji, gdyż przedstawione rozliczenie zawiera prawidłowe kwoty”.

W odniesieniu do różnicy w wysokości 28,00 zł poinformowano „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej posiada wyodrębnioną ewidencję księgową oddzielnie dla programu AOON tj.: konto analityczne 139-1-5 i oddzielnie dla opieki wytchnieniowej (OW), konto 139-1-4. Kwota podatku należna z tytułu realizacji AOON została omyłkowo zaksięgowana na OW i odwrotnie kwota należna OW została zaksięgowana na AOON, stąd różnica w zapisach na kontach analitycznych w wysokości 28 zł. Jednocześnie powyższa pomyłka nie wpłynęła na prawidłowość rozliczenia dotacji, gdyż przedstawione rozliczenie zawiera prawidłowe kwoty”.

Odnosząc się do udzielonego wyjaśnienia należy zauważyć, że zgodnie z § 4 ust. 1 Umowy, Gmina zobowiązała się do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej z realizacji Programu. W związku z tym, na koncie 139-1-5 powinny zostać zaewidencjonowane wydatki i refundacje poniesionych wydatków w prawidłowych kwotach i bezpośrednio związane z kontrolowanym zadaniem. Należy zwrócić uwagę, że wyodrębniona ewidencja księgowa zadania to nie tylko wyodrębnione konto księgowe, ale także zaewidencjonowane na nim wydatki. Ujęcie w ewidencji księgowej wydatków w nieprawidłowej wysokości utrudnia ustalenie faktycznie poniesionej kwoty ze środków Funduszu na realizowane zadanie.

(dowód: akta kontroli str. 36, 38-39, 187-190, 199, 239-272)

Opisana nieprawidłowość skutkowałą zawyżeniem wydatków poniesionych w ramach Umowy na koncie 139-1-5 w 2023 r., a także rozbieżnościami pomiędzy danymi w zakresie wydatków zaewidencjonowanymi na tym koncie, a danymi wynikającymi z dokumentacji finansowo-księgowej GOPS oraz niezgodnością ewidencji księgowej ze złożonym sprawozdaniem w zakresie wydatków.

Osobami odpowiedzialnymi za powyższe są osoby dokonujące księgowania płatności w Ośrodku oraz osoby je nadzorujące.

Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia	Wyjaśnienia z dnia 19 marca 2025 r. Wójta Gminy Stargard oraz Zastępcy Kierownika GOPS ws. kontrolowanych zagadnień.
Ocena obszaru kontroli	Prawidłowość realizacji zadań w ramach środków finansowych pochodzących z Funduszu Solidarnościowego w 2023 r. ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.

Wpis do książki kontroli	1/2025
Zalecenia	1. Stosować wytyczne zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych. 2. W ewidencji księgowej dotyczącej zadania ewidencjonować wydatki oraz refundację poniesionych wydatków w prawidłowych kwotach i bezpośrednio związanych z zadaniem.
Pouczenia	– O sposobie wykonania zaleceń albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, proszę powiadomić mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia. – Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.
Podpis kierownika jednostki kontrolującej	Z upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Bartosz Brożyński I Wicewojewoda Zachodniopomorski <i>/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/</i>